

16.08.2023

Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ για την επόμενη ημέρα της Ρόδου μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές

Η ολοκληρωμένη πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία για την επόμενη ημέρα της Ρόδου, μετά τις καταστροφικές πολυήμερες πυρκαγιές του Ιουλίου, παρουσιάστηκε σε σχετική συνέντευξη Τύπου που πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο Ρόδου την Παρασκευή 11 Αυγούστου 2023.

Η πρόταση ολοκληρώθηκε κατά τη διήμερη περιοδεία του κλιμακίου του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στη Ρόδο αποτελούμενο από τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας (ΚΟ), Σωκράτη Φάμελλο, τον Γραμματέα της ΚΟ, Διονύση Καλαματιανό, πρώην βουλευτές και τη Νομαρχιακή Επιτροπή του κόμματος.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ συγχαίρει όσους και όσες ανέλαβαν δράση (στελέχη των επιχειρησιακών μηχανισμών των αρμόδιων φορέων, πολίτες και εθελοντές) απέναντι στις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν για πάνω από δέκα μέρες το νησί της Ρόδου. Εκφράζει δε τον θαυμασμό και τη στήριξη του στους εκατοντάδες εθελοντές που έδωσαν, με αυταπάρνηση και χωρίς εξοπλισμό πολλές φορές, τη μάχη για να σώσουν περιουσίες και το φυσικό περιβάλλον του νησιού.

Η επίσκεψη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στη Ρόδο έστειλε κατ' αρχήν το μήνυμα ότι η κοινωνία οφείλει να είναι ενωμένη στις δύσκολες στιγμές και στις φυσικές καταστροφές. Όπως επίσης ότι μόνο μία ισχυρή πολιτεία μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια των κατοίκων και των περιουσιών τους έναντι φυσικών καταστροφών που δυστυχώς αυξάνονται εξαιτίας της κλιματικής κρίσης.

Η αντιπροσωπεία του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ συναντήθηκε με πλήθος παραγωγικών, κοινωνικών, αυτοδιοικητικών και κοινωνικών φορέων: την Ένωση Ξενοδόχων, τον Εμπορικό Σύλλογο, εκπρόσωπους τουριστικών πρακτόρων και ξεναγών, το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο, το Τεχνικό Επιμελητήριο, το Οικονομικό Επιμελητήριο, τη Διεύθυνση Δασών, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, το Δήμο Ρόδου, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, αγρότες, μελισσοκόμους, πολίτες στο Ασκληπιείο και στα Λάερμα και το Δίκτυο για την προάσπιση του δημόσιου χώρου «Ομπρέλα».

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ επεξεργάστηκε μία ολοκληρωμένη πρόταση που αναλύεται στους παρακάτω άξονες:

1.Αναπλήρωση του ελλείμματος στο τοπικό προϊόν και στο εισόδημα που δημιουργήθηκε από την πυρκαγιά στο νησί της Ρόδου και αποκατάσταση των επιπτώσεων της πυρκαγιάς

Οι προτάσεις μας αφορούν την αποκατάσταση του εισοδήματος, της περιουσίας και της οικονομικής και κοινωνικής λειτουργίας.

Η πολιτεία έχει τη βασική ευθύνη για την αποκατάσταση ξεκινώντας από την καταγραφή των ζημιών και τη διαμόρφωση/τον καθορισμό των επιδοτήσεων για τη ζημία που υπέστησαν κάτοικοι και επιχειρηματίες του νησιού.

Οι επιχειρήσεις, πέρα από την αποζημίωση ζημίας εξοπλισμού/περιουσίας, θα πρέπει να επιδοτηθούν και για το κόστος με το οποίο επιβαρύνθηκαν την περίοδο των πυρκαγιών χωρίς να αντιστοιχεί σε παραγόμενα έσοδα (διαφορικό κόστος/ζημία) και χωρίς φυσικά να επιδοτηθεί η κερδοσκοπία μέσω επιδοτήσεων.

Ιδιαίτερα, αναφορικά με τον πρωτογενή, αγροτικό τομέα, ο σχεδιασμός οφείλει να είναι στοχευμένος, με σαφές/ξεκάθαρο πλαίσιο για τις αποζημιώσεις της ετήσιας παραγωγής αλλά και για τις αποζημιώσεις αγροτικού και γεωργικού κεφαλαίου. Πρέπει να εξασφαλιστεί η καταβολή αποζημίωσης για την απώλεια αγροτικού/γεωργικού κεφαλαίου στους μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και σε όσους/όσες δεν είχαν δήλωση καλλιέργειας και δεν είχαν καταβάλει αγροτική ασφάλιση.

Σχετικά με την αποζημίωση των επιχειρήσεων, τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ συμφώνησαν απόλυτα με τους επαγγελματικούς φορείς του νησιού στο ότι πρέπει να υπάρχει ρήτρα απασχόλησης, δηλαδή να παρθούν μέτρα ώστε οι επιδοτήσεις και ενισχύσεις να έχουν όρο που θα απαγορεύει την απώλεια θέσεων εργασίας/ να προβλεφθεί ρητά ότι οι επιδοτήσεις και οι ενισχύσεις θα έχουν ως προϋπόθεση τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Πολύ σημαντική είναι επίσης η παράταση του επιδόματος ανεργίας στους εποχικά εργαζόμενους, από τρεις μήνες που ισχύει τώρα σε τουλάχιστον πέντε μήνες.

Σαφώς και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ συμφωνεί με τις οικονομικές ελαφρύνσεις και τις δόσεις στις υποχρεώσεις προς την πολιτεία και στη μεταφορά φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό το μέτρο πρέπει να εφαρμοστεί και από τον Δήμο προς πολίτες και επιχειρήσεις που επλήγησαν και να καλυφθεί το έλλειμμα του Δήμου και της ΔΕΥΑΡ από την πολιτεία.

Το μέτρο που εξήγγειλε τέλος ο Πρωθυπουργός για την προσφορά μίας εβδομάδας διακοπών στους επισκέπτες του νησιού που διέκοψαν τις διακοπές τους στη Ρόδο κατά την περίοδο των πυρκαγιών, απαιτεί περισσότερη επεξεργασία ώστε να εφαρμοστεί, κάτι που θα έπρεπε να είχε προηγηθεί της εξαγγελίας.

2. Αξιολόγηση της εξέλιξης των πυρκαγιών και της ετοιμότητας/επάρκειας της αντιμετώπισής τους

Αναφορικά με την εξέλιξη των πυρκαγιών εντοπίζονται δύο θεσμικά προβλήματα:

Το πρώτο είναι πρόχειρη και χωρίς σχεδιασμό μεταφορά των Δασικών Υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που έγινε καθαρά για επικοινωνιακούς λόγους από τον κ. Μητσοτάκη μετά τις πυρκαγιές το 2021 και έχει δημιουργήσει προβλήματα στη λειτουργία τους.

Στις δασικές υπηρεσίες δεν υπάρχει νέο οργανόγραμμα, δεν έχουν γίνει προσλήψεις, δασολόγοι και δασοπόνοι υπηρετούν ακόμη και σε διοικητικά και οικονομικά καθήκοντα, υπάρχουν εκκρεμότητες σε υπερωρίες και εκτός έδρας και πολλά στελέχη αφυπηρετούν λόγω σύνταξης. Επομένως, η μεταφορά των δασικών υπηρεσιών εξαγγέλθηκε χωρίς να ενισχυθούν αυτές με προσωπικό και πόρους και, όπως υλοποιήθηκε, προκάλεσε προβλήματα στη λειτουργία τους. Συνεπώς η πρόληψη δασικών πυρκαγιών δεν μπορεί να στηριχτεί σε ελλειψείς και αδύναμες υπηρεσίες, όπως διαπιστώσαμε στη Ρόδο.

Αντίστοιχο πρόβλημα εντοπίζεται και στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας το οποίο δεν έχει οργανόγραμμα. Επομένως, ένα από τα πιο κρίσιμα Υπουργεία - αυτό που αφορά την ασφάλεια της ζωής μέσα στην κλιματική κρίση - δεν έχει οργανόγραμμα, δεν έχουν οριστεί οι θέσεις και τα καθήκοντα των εργαζομένων, ούτε υπάρχει προγραμματισμός προσλήψεων.

2.1. Αξιολόγηση των πόρων και του σχεδιασμού που εφαρμόστηκε κατά τις - σχεδόν - δέκα ημέρες της πυρκαγιάς

Ολοκληρώθηκαν φέτος έργα δασοπροστασίας που αφορούν στη δασική οδοποιία στη Ρόδο στο πρόγραμμα Antinero, όμως:

-οι προσλήψεις που είχαν προγραμματιστεί για τη Δασική Υπηρεσία το 2019 και το Πρόγραμμα δασοπροστασίας που ήταν σε εξέλιξη στη Ρόδο το ίδιο έτος – και τα δύο είχαν ξεκινήσει με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - έχουν παγώσει

-δεν έγιναν έργα πρόληψης δασικών πυρκαγιών το 2020-2021 εκτός από πολύ μικρές χρηματοδοτήσεις των δασικών υπηρεσιών

Η μη ολοκλήρωση των αντιπυρικών σχεδίων αποτελεί επίσης ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα.

Στο πεδίο της πυρόσβεσης μάς κατατέθηκαν πολλές ενστάσεις για την απουσία πυροσβεστών λόγω της έντονης υποστελέχωσης του πυροσβεστικού σώματος και για την παλαιότητα του εξοπλισμού της πυρόσβεσης. Μάς ενημέρωσαν ακόμη για αδυναμίες στο συντονισμό μεταξύ των υπηρεσιών, καθώς και για σοβαρή υστέρηση στη στήριξη και την αξιοποίηση των εθελοντών. Ακούσαμε τέλος ενστάσεις για λανθασμένες εντολές εκκένωσης και έλλειψη εναέριων και επίγειων μέσων και δυνάμεων.

Η στρατηγική της εκκένωσης και η τακτική οι πυρκαγιές να σβήνουν στη θάλασσα είναι ελλειμματική, αφήνει μεγάλο αρνητικό αποτύπωμα στο φυσικό κεφάλαιο και πολλαπλασιάζει τους κινδύνους στη ζωή και στις περιουσίες.

Η κλιματική κρίση δημιουργεί νέες απαιτήσεις που χρειάζονται νέα εργαλεία, τα οποία απαιτούν προσωπικό για να σχεδιασθούν και να υλοποιηθούν.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θεωρεί ότι χρειάζεται ένας πιο προχωρημένος σχεδιασμός πολιτικής προστασίας. Αυτό σημαίνει πως το κράτος πρέπει να είναι ισχυρό, στελεχωμένο, σύγχρονο και να μην κυριαρχούν στη λειτουργία της οικονομίας ή της κοινωνίας οι κανόνες της Άγριας Δύσης.

Σε αυτό διαφέρουμε και με την πολιτική της κυβέρνησης Μητσοτάκη που αδυνατίζει το κράτος, ιδιωτικοποιεί λειτουργίες και μεταφέρει την ατομική ευθύνη στους πολίτες.

Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει στο επίκεντρο μία ισχυρή πολιτεία, ιδιαίτερα στους τομείς της ασφάλειας και του περιβάλλοντος και με επάρκεια για την αποκατάσταση την επόμενη μέρα της Ρόδου, στους τομείς της οικονομίας, του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα και στον τουρισμό.

Απαιτείται άμεσα η πολιτεία να επενδύσει σε προσωπικό και σε έργα στους τομείς της πυροσβεστικής, δασικής υπηρεσίας, πολιτικής προστασίας, φορέα προστατευόμενων περιοχών. Η απουσία στελέχωσης πολιτικής προστασίας σε Περιφέρεια και Δήμο είναι τεράστια.

Αντίστοιχα, μεγάλη είναι και η απουσία σχεδίων με σύγχρονες προβλέψεις αντιμετώπισης ακραίων κλιματικών συνθηκών και φυσικών καταστροφών με ενεργοποίηση δικτύου εθελοντών εκπαιδευμένων, εξοπλισμένων και με συντονισμό.

Οι πυρκαγιές στη Ρόδο επιβεβαίωσαν ότι η ετοιμότητα του κ. Μητσοτάκη ήταν κενό γράμμα.

3.Στρατηγικό σχέδιο για την επόμενη κιάλας μέρα

Οι πυρκαγιές έπληξαν δύο από τις βασικές προϋποθέσεις για την επιβίωση της Ρόδου, την ασφάλεια των πολιτών και των επισκεπτών και το περιβάλλον. Οι όροι αυτοί, ασφάλεια και περιβάλλον, είναι ταυτόχρονα όροι και προϋποθέσεις για την ποιότητα ζωής, αλλά και πόρος για την ανάπτυξη.

Η επιβίωση λοιπόν της κοινωνίας, η επόμενη μέρα και η βιωσιμότητα και αειφορία της, επιβάλλει να υπάρχουν ισχυρές επενδύσεις της πολιτείας στο πεδίο της ασφάλειας και στο πεδίο του περιβάλλοντος.

Η επάρκεια της πολιτείας θα είναι κρίσιμος παράγοντας για την επόμενη μέρα της Ρόδου. Και αυτό αφορά και την οικονομία, και τον πρωτογενή τομέα και τον δευτερογενή τομέα, αλλά και τον τουρισμό, αφορά όμως και την κοινωνία.

Πρέπει να ενισχυθεί άμεσα η Δασική Υπηρεσία και να αναλάβει τα έργα πρόληψης, επιβλέποντας και τα έργα του Δήμου, με άλλα λόγια, να είναι όλα σε ένα κοινό σχέδιο.

Είναι απαράδεκτο το γεγονός πως δεν υπάρχει πλήρως στελεχωμένη Δασική Υπηρεσία στη Ρόδο.

Ισχυρή Δασική Υπηρεσία, ισχυρή Πυροσβεστική, ισχυρή Πολιτική Προστασία και σύγχρονος σχεδιασμός για την κλιματική κρίση και τις φυσικές καταστροφές, είναι η πρόταση - εφόδιο για την επόμενη ημέρα.

Χρειαζόμαστε ένα μεγάλο πρόγραμμα πρόληψης πυρκαγιών - σε όλη την Ελλάδα βέβαια - το οποίο να αντιστοιχεί στον σχεδιασμό που είχε γίνει το 2019, που έστω και με καθυστέρηση η κυβέρνηση οφείλει να το ακολουθεί.

Χρειαζόμαστε έναν ισχυρό σχεδιασμό στην Πολιτική Προστασία που, χωρίς σχέδιο και χωρίς προσωπικό, δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτές τις απαιτήσεις. Στην περίπτωση της Ρόδου επικοινωνήσαμε με την Περιφέρεια τις ημέρες της πυρκαγιάς και προτείναμε να στηθεί ένας μηχανισμός αλληλεγγύης για όσους είχαν μείνει χωρίς στέγη, με προτεραιότητα σε παιδιά, άτομα με ειδικές ανάγκες και υπερήλικες, που να τους συνδέει με εθελοντές, επιχειρήσεις και επαγγελματίες που ήθελαν εκείνες τις ημέρες να προσφέρουν στέγη, φιλοξενία, σίτιση, ιατρική φροντίδα, μεταφορές κλπ..

Και πρέπει να προσθέσουμε εδώ την αναγκαιότητα ενός ισχυρού σχεδιασμού στις υποδομές υγείας.

Έτσι, καλύπτεται η ασφάλεια για την επόμενη ημέρα της Ρόδου.

Ως προς το περιβάλλον:

Απαιτείται να γίνει άμεσα κήρυξη αναδασωτέων στις καμένες δασικές εκτάσεις. Να υπάρξουν κανόνες προστασίας για το φυσικό περιβάλλον, ταυτόχρονα με τα μέτρα που πρέπει να πάρουν οι δασικές υπηρεσίες με την απαγόρευση βόσκησης, θήρας και τις άλλες δραστηριότητες εντός των κηρυγμένων περιοχών, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ταυτόχρονα, πρέπει να βρεθούν μόνιμες λύσεις για τη φροντίδα των ζώων και κυρίως των ελαφιών της Ρόδου (απογραφή πληθυσμού, οριοθέτηση βοσκοτόπων τους κτλ.).

Θα πρέπει να ολοκληρωθούν ταχύτατα οι μελέτες για την αντιδιαβρωτική, αντιπλημμυρική προστασία στις δασικές εκτάσεις. Αυτό, άλλωστε, επιβάλλεται και από τη νομοθεσία.

Μπορεί ένα πλημμυρικό φαινόμενο ή μία έντονη βροχή τις επόμενες μέρες ή έστω μέχρι και τη χειμερινή περίοδο να δημιουργήσει προβλήματα, μαζί με αποσάθρωση των εδαφών. Άρα, θα πρέπει πολύ γρήγορα, όπως προβλέπει το θεσμικό πλαίσιο, να γίνουν οι μελέτες των

αντιδιαβρωτικών/αντιπλημμυρικών έργων από τη δασική υπηρεσία, να χρηματοδοτηθούν και να εκτελεστούν τα έργα.

Φυσικά, θα πρέπει να υπάρχει οριοθέτηση και των χρήσεων γης στις προστατευόμενες περιοχές, γιατί υπάρχουν περιοχές δικτύου NATURA 2000 και προστατευόμενες περιοχές που έχουν καεί και να διαμορφωθεί το κατάλληλο σχέδιο ενίσχυσης και αποκατάστασής του.

Η ενίσχυση της ασφάλειας και η αποκατάσταση του περιβάλλοντος πρέπει να γίνουν σε καθεστώς δημόσιας διαχείρισης!

Διαφωνούμε απολύτως με την εξαγγελία του κ. Σκυλακάκη για ιδιωτική διαχείριση των δασών με την "ευκαιρία" της πυρκαγιάς. Αντίθετα, θεωρούμε ότι η πολιτεία θα πρέπει να αναλάβει αυτόν τον ρόλο! Προφανώς θα αξιοποιήσει και συνεργεία που ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα, προφανώς θα γίνουν δημοπρασίες, αναθέσεις και συμβόλαια, αλλά δεν μπορεί η διαχείριση του δάσους να περάσει σε ιδιώτες.

Επίσης θέτουμε ένα ερώτημα: τι ακριβώς εννοούσε ο κ. Πρωθυπουργός όταν εξήγγειλε τη στήριξη-χορηγία της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αναδάσωση της Ρόδου;

Όλοι γνωρίζουμε ότι, μετά από την κήρυξη της αναδασωτέας, δεν μπορεί να ξεκινήσει έργο αναδάσωσης χωρίς να έχουν προηγηθεί δράσεις ενίσχυσης της φυσικής αναγέννησης και αναδάσωσης-αναβλάστησης. Στη συνέχεια πρέπει να αξιολογηθούν οι περιοχές που είναι "διπλοκαμένες" με τα επιστημονικά εργαλεία που προτείνουν οι δασολόγοι και να έχουμε εικόνα αναδασώσεων στο τέλος του 2024.

Σε κάθε περίπτωση, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ καλωσορίζει την οποιαδήποτε στήριξη της Κυπριακής Δημοκρατίας που θα μπορούσε να είναι, παραδείγματος χάρη, για τη γρήγορη υλοποίηση αντιπλημμυρικών-αντιδιαβρωτικών έργων. Καλούμε όμως την πολιτεία να εξηγήσει τι ακριβώς εννοεί.

Πρόέκυψαν τέλος δύο ζητήματα:

-Σοβαρό πρόβλημα εκτεταμένης παραβατικότητας και αυθαιρεσίας στους δημόσιους χώρους και στη ζώνη του αιγιαλού και της παραλίας στη Ρόδο. Καταπάτηση αιγιαλού, καταπάτηση δημόσιων χώρων, αυθαίρετα που δεν κατεδαφίζονται, έλλειψη αδειών λειτουργίας καταστημάτων, παραβίαση αρχαιολογικού νόμου, απουσία μισθώσεων, κλπ. Αλλά και καταγγελίες και για ολιγοπωλιακές καταστάσεις. Δεν μπορεί να υπάρχει υγιής ανταγωνισμός και επιχειρηματικότητα, καθώς και τουριστική ανάπτυξη χωρίς κανόνες και ελέγχους. Η δικαιοσύνη και οι ελεγκτικές αρχές οφείλουν να επιτελέσουν το καθήκον τους και γρήγορα. Δεν μπορεί να υπάρχει αθέμιτος ανταγωνισμός και προσβολή του περιβάλλοντος και της θάλασσας.

-Βασικό εργαλείο της επόμενης ημέρας πρέπει να γίνει ο χωροταξικός σχεδιασμός που καθυστερεί με ευθύνη της κυβέρνησης. Δεν μπορεί να υπάρχει βιώσιμη κοινωνία και αειφόρος, βιώσιμος τουρισμός όταν σπαταλάμε τους φυσικούς πόρους χωρίς σχέδιο. Ο πολεοδομικός χωροταξικός σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει πλέον και τις ανάγκες πολιτικής προστασίας, την κλιματική προσαρμογή, την κλιματική ουδετερότητα, την ψηφιακή οικονομία και την προστασία του περιβάλλοντος. Και εδώ μπαίνει ξεκάθαρα το θέμα της φέρουσας ικανότητας που αμφισβητείται!

Η επόμενη ημέρα της Ρόδου πρέπει να ξεκινήσει με πράσινες πρωτοβουλίες: με την ανακύκλωση, τη διαλογή στην πηγή και τη χωριστή συλλογή οργανικών, την κομποστοποίηση, την κλιματική ουδετερότητα των νέων επενδύσεων, την εξοικονόμηση ενέργειας σε όλα τα κτίρια, τις ενεργειακές κοινότητες με ΑΠΕ, την αποθήκευση ενέργειας, τα έξυπνα δίκτυα κλπ..

